

Üniversite	:İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitü	:Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Anabilim Dalı	:Özel Hukuk
Programı	:Özel Hukuk
Tez Danışmanı	:Dr. Öğr. Üyesi Muharrem TÜTÜNCÜ
Tezin Türü ve Tarihi	:Yüksek Lisans Tezi- Ocak 2026

ÖZET

ACENTENİN HAKLARI VE BORÇLARI

Ahsen İrem Çanakçı

Türk Hukukunda "Acente" ile ilgili düzenlenmiş olan hükümler, 6102 Sayılı Yasanın 102-123. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Tezimizin konusunu oluşturan "acentenin hakları" ve "acentenin borçları" hususları da bu hükümler arasında yer almaktadır. Kanun; her ne kadar acentelik sözleşmesinin diğer tarafı olan müvekkilin hak ve borçlarına değinmemiş olsa da, acentelik sözleşmesi her iki tarafa da borç yükleyen nitelikte bir sözleşme olmasından dolayı, acentenin hak ve borçlarına bakarak müvekkilin hak ve borçlarını değerlendirebiliriz. (Bir tarafın borcu, diğer tarafın hakkı; bir tarafın hakkı diğer tarafın borcu niteliğinde olacaktır.)

Acenteye ilgili yazılmış olan ve 3 bölümden oluşan tezimizde gerek kanunda yer alan hükümler, gerek Yargıtay Kararları, gerek öğretilerde yer alan görüş birlikleri/aykırılıkları değerlendirilmiştir.

Tezimizin ilk kısmında acentenin tarihçesi, tanımı, unsurları, diğer hukuk sistemlerindeki düzenlemeler, çeşitleri, benzeri sözleşmelerden farkları, yetkileri ele alınmıştır.

İkinci bölümde acentenin borçları hususuna değinilmiştir.

Üçüncü bölümde ise acentenin, -öncelikli olarak- acentelik sözleşmesi mevcut ve geçerliken sahip olmuş olduğu haklar incelenmiştir. Sonrasında; acentelik sözleşmesinin sona ermesi, sona erme halleri ve acentelik sözleşmesinin sona ermesinden sonraki süreçte acentenin haklarının neler olduğu tek tek incelenmiş, değerlendirilmiş, açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Acente, Acentelik Sözleşmesi, Bağımsız Olma, Acentenin Ücreti, Müvekkil.

University	:İstanbul Kültür University
Institute	:Institute of Graduate Studies
Department	:Private Law
Programme	:Private Law
Supervisor	:Assistant Prof. Muharrem TÛTÛNCÛ
Degree Awarded and Date	:Master’s Thesis – January 2026

ABSTRACT

Rights And Obligations In The Context Of The Commercial Agency Agreement

Ahsen İrem Çanakçı

In Turkish law, the provisions regulating the concept of the “agent” (acente) are set forth in Articles 102–123 of Law No. 6102 (the Turkish Commercial Code). The subjects of “the rights of the agent” and “the obligations of the agent,” which constitute the topic of our thesis, are also included within these provisions. Although the law does not explicitly address the rights and obligations of the principal, who is the other party to the agency agreement, the agency agreement is a type of contract that imposes obligations on both parties. Therefore, the rights and obligations of the principal can be evaluated by reference to those of the agent. (That is, the obligation of one party corresponds to the right of the other; likewise, the right of one party corresponds to the obligation of the other.)

In our thesis on agency, which consists of three chapters, the relevant statutory provisions, decisions of the Court of Cassation (Yargıtay), and the consensus and divergences of opinion in legal doctrine have been examined and assessed.

In the first chapter of our thesis, the historical development, definition, elements, comparative regulations in other legal systems, types of agency, distinctions from similar contracts, and the powers of the agent are discussed.

The second chapter addresses the obligations of the agent.

In the third chapter, the rights that the agent holds, while the agency agreement is in existence and valid, are primarily examined. Subsequently, the termination of the agency agreement, the grounds for termination, and the rights of the agent following such termination are analyzed, evaluated, and explained individually.

Keywords: Commercial Agency, Commercial Agency Agreement, Self-employment, Commission, Principal